

הקהילה השומרונית בישראל

קהילה – community
 משמעות – meaning
 קדום – ancient
 טוענת, לטעון – to claim
 שפה – language
 אורח חיים – lifestyle
 מתבסס, להתבסס – to be based upon
 נוסח – version
 ייחודי – unique
 מכיל, להכיל – to include
 עלילה – plot
 נתגלע, להתגלע – to erupt
 אופי – character
 חוו, לחוות – to experience
 פרעות – pogroms
 טבח – massacre
 צלבנים – crusaders
 מנתה, למנות – לספור
 שרדו, לשרוד – to survive

נצר – heir
 תקופה – period
 מדבר – The fourth book of the Bible, Numbers (literal: Desert)
 משתייכים – belong
 שבט – tribe
 מבטא – accent
 אמונים – are practiced
 מסורת – tradition

פילוג – split
 בעקבות – following
 סיבה – reason
 חוסר – lack
 טענו, לטעון – to claim
 חל – חל
 קרע – a tear, rip
 עותק – replica
 גרעין – kernel, core

בסיס – basis
 ממצא – finding
 צאצא – descendant
 כוהן – priest
 גלו, לגלות – to be exiled
 נשאו, לשאת – to marry
 בהתאם – according to
 מדיניות – policy

שומרונים (בעברית שומרונית: **שומרים**, במשמעות שומרי התורה או תורת משה) הם עם קדום וקבוצה אתנית-דתית הטוענת להיותה המשך ישיר של בני ישראל. השומרונים חיים רק בארץ ישראל: בעיקר בהר גריזים שבשומרון ובעיר חולון. שפתם של השומרונים דומה לעברית עתיקה, ואורח חייהם מתבסס על נוסח ייחודי של התורה הכתוב בכתב שומרוני, שהוא קצת שונה מהכתב העברי הקדום, וגם מכיל שינויים עלילתיים קלים. במהלך ההיסטוריה נתגלעו מחלוקות בעלות אופי דתי בין השומרונים לבני העם היהודי, ולאורך קיומם חוו השומרונים פרעות ומעשי טבח, בעיקר על ידי הביזנטים והצלבנים. מתוך כל השומרונים, שאוכלוסייתם מנתה יותר ממיליון נפש במאה ה-4, שרדו בתחילת המאה ה-20 רק 150 אנשים.

הקהילה השומרונית היא נצר לבני ישראל מתקופת המדבר. השומרונים משתייכים לשבטים אפרים, מנשה ולוי.

השומרונים רואים את עצמם כשומרי הדת והתרבות העתיקה של עם ישראל. כותבים בכתב שונה מהיום, הכתב העברי הקדום; מתפללים בלשון ובמבטא העברי העתיק שבו דיברו גם אחיהם היהודים עד המאה השנייה לספירה; ואמונים על נוסח התורה הקדום ומסורת עתיקה מבריאת העולם ועד לימינו.

הפילוג בין היהודים לשומרונים, נוצר בעקבות וויכוח דתי בימי בית שני, או אפילו מוקדם יותר (על הסיבה לפילוג יש חוסר הסכמה בין היהודים לשומרונים). היהודים טענו כי השומרונים אינם משתייכים לבני ישראל. חל קרע בין שני העמים והשומרונים הקימו עותק של בית המקדש משלהם בראש הר-גריזים. לאורך כל ההיסטוריה של שתי עדות אלו, יהודים ושומרונים, גרעין הסכסוך ביניהן היה ונשאר עד היום - המקום הנבחר - הר גריזים וירושלים.

על בסיס ממצאים גנטיים ועל בסיס ההתייחסות המקראית לשומרונים חושבים החוקרים שרוב השומרונים הם צאצאים של קבוצת כוהנים מממלכת ישראל שלא גלו בגלות עשרת השבטים אלא נשא נשים אשוריות ואחרות, שהוגלו לארץ ישראל בהתאם למדיניות האשורית.

הר גריזים (הרגריזים)

הר גריזים (ע"פ השומרונים "הרגריזים" ללא רווח) הינו המקום המקודש לקהילה השומרונית. הר גריזים הוא חלק מהרי שומרון.

חפירות ארכיאולוגית בהר גריזים החלו בשנת 1982 ונמשכו 22 שנים. מחודש יולי 2012 האתר פתוח לביקורי הקהל הרחב ואפשר לבקר בו עם כל המשפחה.

בחפירות נמצאו על ההר שני מקדשים: הראשון מהמאה ה-5 לפנה"ס והשני, גדול יותר, מראשית המאה ה-2 לפנה"ס. מסביב למקדש הוקמה עיר גדולה שהאוכלוסיה שלה היתה יותר מעשרת אלפים איש. בחפירות נתגלו כארבע מאות אלף עצמות קורבנות של בעלי החיים שהקריבו, על-פי התורה: כבשים, עזים, פרות וציפורים. בחפירות נתגלו כשבעה-עשר אלף מטבעות זהב, כסף וברונזה, אלפי כלי חרס, כלי אבן, כלי נחושת כסף וזהב.

היום, כמחצית מהקהילה השומרונית גרה בעיר חולון, והשאר בשכונת "קריית לזה" אשר על הר גריזים. מכיוון שהר גריזים הוא המקום המוקדש לשומרונים ישנם טקסי דת המתקיימים על ההר ובהם: טקס זבח הפסח והעלייה לרגל בשלושת הרגלים (פסח, סוכות ושבועות). כמו כן הכהן הגדול גר תמיד בהר גריזים ובית העלמין השומרוני נמצא בהר גריזים.

לכל השומרונים יש אזרחות ישראלית. לתושבי קריית לוזה שנכללת בתחום המוניציפלי של שכם יש גם אזרחות פלסטינית. השומרונים מוכרים כמיעוט ברשות הפלסטינית ויש להם נציג במועצה הלאומית הפלסטינית. כקהילה קטנה הנמצאת בין שתי קבוצות יריבות, השומרונים נמנעים מלתמוך בגלוי באחד מהצדדים.

<http://www.shomronim.co.il/>

<https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%A9%D7%95%D7%9E%D7%A8%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%9D>

